

Världens minsta allt-i-ett shunt kommer från Kalmar

Dagens energisnåla byggtkniker ställer nya krav på vvs-installationer. Det har TTM Energiprodukter i Kalmar tagit fasta på. Nu lanserar de världens minsta allt-i-ett shunt, specialanpassad för moderna fastigheter.

– Det är en efterlängtd minsting som nu ser dagens ljus, säger produktchefen Jens Loord.

Minstingen, med namnet Shuntomatic Mini, har haft en lång historia från ritbordet och via CAD-miljön, tills den nu blir verklighet. Två generationer av ingenjörer har varit inblandade i dess utveckling.

Ulf Wickström, som är pensionär sedan ett par år tillbaka, påbörjade utvecklingen. Hans efterträdare, Andreas Jilkén, slutförde arbetet. Båda är mycket nöjda med resultatet, nu när den nya produkten lanseras på marknaden.

– Det här blir ytterligare en modell i ett vinnande koncept, säger Ulf Wickström.

Ingenjör Andreas Jilkén och produktchef Jens Loord minns hur man använde utskrivna 3d-modeller av plast för att ta fram en prototyp av Shuntomatic Mini.

”Mr Shunt”

Ulf Wickström, i branschen kallad ”Mr Shunt”, började 1976 som nyutexaminerad maskiningenjör hos TTM Energiprodukter i Kalmar. Hans första uppdrag blev att konstruera en ny generation av shuntgruppen Shuntopac, som hade sett dagens ljus redan 1969.

– Ja, mitt första jobb var Shuntopac 77, som var en prefabricerad shuntgrupp, byggd helt efter kundens specifikation, förklarar Ulf.

Redan då väcktes de första tankarna om en helt standardiserad shuntgrupp där kunden inte skulle behöva specificera allt, utan istället enkelt skulle kunna beställa ett färdigt shunt-aggregat. Några försök gjordes, men tiden var inte mogen för en sådan utveckling. Tanken på en helt standardiserad shuntgrupp lades därför på hyllan. Men Ulf kunde ändå inte släppa idén helt.

– Nej, den har alltid funnits i bakhuvudet. När vi har pratat med kunder om deras behov och varit på mässor har idén många gånger kommit upp på nytt. Men vi har varit väldigt duktiga på våra kundorderstyrda shuntgrupper i serien Shuntopac, så det dröjde ända tills 2015 innan uppdraget att konstruera en mindre, standardiserad shuntgrupp hamnade på mitt bord igen.

Parallellt med detta började TTM Energiprodukter utveckla det nya standardiserade konceptet Shuntomatic – utan tillägget ”Mini”. Utvecklingsarbetet pågick fram till lanseringen under 2018. Mottagandet från marknaden under de två senaste åren har varit överväldigande. Under samma period har TTM Energiprodukter vuxit rejält. Förra året anställdes 13 nya medarbetare. Hela personalstyrkan består nu av 35 personer.

Förändrade behov

Ulf har en enkel förklaring till att även mini-varianten, Shuntomatic Mini, behövde utvecklas:

– Vi har sett ett annat behov växa fram under de senaste tio åren. Det byggs helt enkelt bättre hus nuförtiden. De har bättre värmeåtervinning och isolering. Därmed krävs mindre effekt samtidigt som utrymmena i våra fastigheter blir allt mindre. Det blev därför allt tydligare att vi behövde ha en mindre shuntgrupp i vårt sortiment. En som är anpassad för dagens energisnåla byggtekniker.

Ingenjörerna Ulf Wickström och Andreas Jilkén, visar hur liten en Shuntomatic Mini faktiskt är.

– Montören tar den under armen och den kan hängas direkt på rörstråket i en undercentral, säger Andreas och ler.

Undercentralerna blir allt mindre i nya fastigheter. Den här lilla shuntgruppen kan man enkelt hänga direkt på rörstråket.

– Det vi även har sett, fortsätter Ulf, är att intresset för att välja miljövänliga material blir allt större. Därför har vi valt att låta tillverka den nya shuntgruppens rör i materialet ”Eco Brass”.

– en lågblymässing med endast 0,09 procent bly, som är helt förberedd för framtida materialkrav.

I mitten av juni 2018 tackade Ulf för sig, efter 42 år hos TTM Energiprodukter. Dagen då han fyllde 67 år gick han i pension. Det innebar att han inte hann slutföra utvecklingen av Shuntomatic Mini.

Dan Arfvelin, vd hos TTM Energiprodukter, berättar att det inte var helt enkelt att hitta en ersättare till Ulf, med hans långa erfarenhet.

– Men till slut hittade vi Andreas Jilkén, som tidigare har arbetat som ingenjör inom fordonsindustrin. Han började hos oss för ett år sedan, i februari 2019. Det första uppdraget för honom blev att ta vid där Ulf slutade med vår Shuntomatic Mini.

När Andreas började på sin nya arbetsplats hade precis de första provbitarna till produkten anlänt.

– Det var mycket spännande. Från att ha jobbat i väldigt stora organisationer blev jag här direkt ansvarig för att utforma en hel produkt på egen hand. Men helt ensam har inte Andreas varit. Ulf har avbrutit sin pensionärstillvaro då och då, och givit en hjälpsam hand i den fortsatta utvecklingen.

– Det är fantastiskt, säger Andreas med ett leende, att ha någon att diskutera med som har jobbat med det här nästan lika länge som jag har levat!

8 kg flexibilitet

Jens Loord, produktchef för shuntgrupperna hos TTM Energiprodukter, ser många möjligheter för minningen i produktsortimentet. Han berättar att den bara väger 8 kg, jämfört med den minsta Shuntopac-versionen, med sina 25 kg.

– Undercentralerna blir allt mindre i nya fastigheter. Den här lilla shuntgruppen kan man enkelt hänga direkt på rörstråket, nära det reglerobjekt som den ska jobba emot. Till exempel ett ventilationsaggregat. Jens förklarar att man inte vill ha onödigt mycket rör mellan shuntgruppen och det som styrs.

– Då får man en för långsam reglering.

En annan möjlig marknad för Shuntomatic Mini är projekt där det ställs extra höga krav på miljöhänsyn. Normalt är det cirka två procent bly i den mässing som rörbranschen arbetar med. Med satsningen på lågbly så ligger TTM Energiprodukter nu i den yttersta framkanten.

– Ja, i projekt där miljöhänsyn är extra viktigt kan detta bli en särskilt intressant produkt, säger Jens.